Aan: Commissie Bestuur

Van: Dagelijks bestuur raad

Datum: 16 juli 2026

Betreft: **Memo splitsing en samenvoeging fracties gedurende een raadsperiode**

1. Waarom dit memo?

Tijdens raadsperiodes, dus ná de verkiezingen, kunnen zich diverse vormen van fusies en afsplitsingen voordoen. Hieraan zijn verschillende praktische en juridische consequenties verbonden die grotendeels zijn geregeld in onze verordeningen. In de praktijk is gebleken dat over de uitleg van de verordeningen verschil van inzicht kan ontstaan. Op verzoek van het DB heeft de griffie een memo opgesteld ter herbezinning van de omgang met fusies en afsplitsingen. Dit memo bevat een voorstel voor het verbinden van consequenties aan verschillende varianten van fusies en afsplitsingen. Dit memo is ambtelijk uitgebreid besproken, het is een aantal keren in het DB geweest en het is voorgelegd aan het fractievoorzittersoverleg. Besloten is het te bespreken in de commissie Bestuur met het verzoek om het door te geleiden naar de raad. De raad wordt gevraagd om in te stemmen met het voorstel zoals geformuleerd onder punt 4..

2. Uitgangspunten

Voor de beantwoording van de vraag hoe we tegen fusies en afsplitsingen aankijken spelen verschillende uitgangspunten en waarden een rol. Te denken valt aan de volgende uitgangspunten (in willekeurige volgorde):

1. Ingezetenen stemmen bij de verkiezingen op een persoon. Deze persoon heeft bepaalde democratische rechten.
2. Ingezetenen stemmen daarnaast op partij-niveau, op basis van de bij de verkiezingen gepresenteerde kieslijsten.
3. Bestuurbaarheid. Vanuit dit uitgangspunt is te veel versplintering niet wenselijk.
4. Uitvoerbaarheid. Bij dit uitgangspunt spelen met name praktische factoren een rol, zoals financiën en de duur van het debat.

3. Welke varianten van samenvoeging en afsplitsingen kunnen zich in de praktijk voordoen en hoe waarderen wij deze?

Op dit moment onderscheiden wij een aantal varianten. Wij sluiten niet uit dat zich in de toekomst nog varianten voordoen die wij op dit moment niet voorzien.

I. Samenvoeging van twee of meer bestaande fracties waardoor de oude fracties verdwijnen en een nieuwe fractie (met een nieuwe naam) ontstaat;
II. Overstappen van één of meer leden van een bestaande fractie naar een andere fractie waarbij de ene fractie groter wordt en de andere fractie verdwijnt;
III. Overstappen van één of meer leden van een bestaande fractie naar een andere fractie. Beide fracties blijven bestaan maar de ene fractie wordt groter en de andere fractie wordt kleiner;
IV. Afsplitsing van één of meer leden van een bestaande fractie waarbij de afsplitser(s) een nieuwe fractie opricht(en) en de oude fractie blijft bestaan;
V. Naamswijziging van een fractie die niet het gevolg is van verschil in inzicht over de te voeren koers. Dit wordt vastgesteld door het Presidium op grond van diverse omstandigheden zoals

instemming van het partijbestuur of verenigingsbestuur, landelijke ontwikkelingen van de partij of afwezigheid van een partijnaam op de kieslijst;

VI. Naamswijziging van een fractie die het gevolg is van verschil in inzicht over de te voeren koers. Dit wordt vastgesteld door het Presidium op grond van diverse omstandigheden zoals het ontbreken van instemming van het partijbestuur of verenigingsbestuur of landelijke ontwikkelingen van de partij.

Als we de uitgangspunten die we hebben geformuleerd onder paragraaf 2 toepassen op de zes varianten dan komen we tot de volgende indeling van categorieën:

Faciliteren: variant I en II
Neutraal: variant III en V
Ontmoedigen: variant IV en VI

In onderstaande tabel doen wij een voorstel voor de toepassing van praktische en juridische consequenties. Een aantal consequenties is gebaseerd op landelijke wetgeving (het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers). Omwille van de volledigheid hebben we deze consequenties vermeld maar het is duidelijk dat wij hier geen invloed op kunnen uitoefenen. Alleen de consequenties die voortvloeien uit onze eigen verordeningen (Reglement van Orde, Verordening op de raadscommissies en Verordening financiële bijdrage aan fracties) kunnen wij beïnvloeden. Tot slot hebben we enkele mogelijke consequenties opgenomen. Deze zijn op dit moment nog niet geregeld in onze verordeningen maar kunnen we daarin wel opnemen of we kunnen hier werkafspraken over maken.

4. Voorstel

	Faciliteren (variant I en II)	**Neutraal** (variant III en V)	**Ontmoedigen** (variant IV en VI)
Vaste component subsidie (Verordening financiële bijdrage aan fracties)	De nieuwe fractie krijgt het eerste kalenderjaar 175 % van de vaste component. Dit bedrag wordt elk jaar van de raadsperiode afgebouwd tot 100% bij de nieuwe raadsperiode	100% per fractie (geldt voor elk jaar van de raadsperiode)	De nieuwe fractie krijgt 50% van de vaste component (geldt voor elk jaar van de raadsperiode)
Variabele component subsidie (Verordening financiële bijdrage aan fracties)	Nieuwe fractie ontvangt een variabele component per lid van de fractie	Fractie ontvangt een variabele component per lid van de fractie	Iedere fractie ontvangt een variabele component per lid van de fractie
Egalisatiereserve:	Hoogte: maximaal 100% van totaal door	Hoogte: maximaal 100% van totaal door	Hoogte: maximaal 100% van totaal door

- **Hoogte** - **Meenemen** (Verordening financiële bijdrage aan fracties)	nieuwe fractie ontvangen subsidie in één jaar Meenemen: nieuwe fractie houdt aanspraak op egalisatiereserve van beide oorspronkelijke fracties	fractie ontvangen subsidie in één jaar Meenemen: fractie houdt aanspraak op egalisatiereserve	fractie ontvangen subsidie in één jaar Meenemen: nieuwe fractie heeft geen aanspraak op opgebouwde egalisatiereserve
Aanpassing vergoeding fractievoorzitter (Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers)	Ja, op basis van de grootte van de nieuwe fractie	Ja, op basis van de grootte van de nieuwe fractie	Ja, op basis van de grootte van de nieuwe fractie
Aanpassing spreektijd in commissie en raad (Reglement van Orde)	Ja, op basis van grootte van nieuwe fractie	Ja, op basis van grootte van nieuwe fractie	Ja, een kortere spreektijd van 1,5 minuut per uur
Aantal commissieleden (Reglement van Orde)	Maximaal 4	Maximaal 4	Maximaal 1
Lidmaatschap DB mogelijk (Reglement van Orde)	Ja (fractievoorzitter)	Ja (fractievoorzitter)	Nee
Fractiekamers (Nergens geregeld)	Geen consequenties	Geen consequenties	Mogelijkheid van gedeelde fractiekamers als meer dan 16 fracties ontstaan
Naamsvoering (Beperkt geregeld)	Vrijheid bij keuze nieuwe naam	Vrijheid bij keuze nieuwe naam	Vrijheid bij keuze nieuwe naam